

Профсоюзин нилчинь өөдлүүлхмн

КПСС-н XX-ч хургорн-нутгин өмн тавсн тууджлгч төрмүдиг күүцэхд профсоюзн организацсин деер туслжах кōдлмш йир ик. Социалистическ эдл-ахуг улм хурдар өсгдж, советск олн-амтнā бāādл-джиргълинь цааранднь ясрулхд профсоюзн организацсин олн сай члелүдиг шунмгъа кевār орлцулдж, бүрдāдж кōдлх онц чинртā керг болджана.

Мана таньгъчин күүч-кōлсчнр КПСС-н ЦК, Хальмг таньгъч бүрдāхин тускар гаргъсн токтавриг киндж күүцāгъād, темдгтā диилвр бāрсн йовна. Олн мингън хальмг өрк-бүл төрскнүрн нүүдж ирсн, шинās гер-мал бүрдāдж авсн, олнд туста кōдлмшт орлцхадж, күүкд-кōвүдāн сургъульд өгч, таньгъчин бāādл-джиргълд багтдж, чидл-күүчāн арвлго, социалистическ тосхлтин кōдлмшиг цааранднь делгрүүлгънд орлцдж йовна.

Йилгълтā байрин 1957 джил чилдж йовна. Таньгъчин социалистическ эдл-ахуг өсгдж-өргджүллгънд түрүн күүцврмүд үзгдв. Орн-нутгт буудā, ус, ноос, өндг орулдж өглгнā зурагъан таньгъч давулдж күүцāв, малин тоогъан икдүлв. Бāārн газрин промышленностин болн тосхлтин халхар, эрдм-сургъулин, эрүл-мендин кōдлмшār чигн күүцсн диилвр бāāнā. Болв, күүцāх төрмүд төрүнāсн ик.

Эн джилин чилгчār болн ирх джилин эклцār мана таньгъчд профсоюзн организацсин тооцана болн сунгъврин хургуд болхмн. Эн кергин чинрнь профсоюзн организацсин кōдлмшиг ясрулдж, теднā нилчинь өдлүүлхд цаньго йир ик болджана.

Мал өсглгнā төр мана таньгъчин күүч-кōлсчнрин өмн ах кергнь болдж зогсджана. Эн төриг күүцālгънд малин совхоз-

мудин чинрнь йилгъу ик. Эн төлād совхозмудин профсоюзн организацсин кōдлмшинь өддāн девснгүр гаргъдж, профсоюзн олн члелүдиг өргнār соцдөрлдāнд орулдж авч, теднā производственн болн политическ шунмгъагинь тасрлтаң угагъар өрглгън—эркн төрмүдин негнь.

Мана таньгъчд кōдлмшāн сāāнār кедж, өмннь тāvгд-джāх төрмүдāн чаддж-чиддж күүцāдж йовх совхозин профорганизац цōн биш. Западн района „Южный“, Приютненск района 4-ч номертā, Черноземельск района „Черноземельский“, нань чигн совхозмудин профорганизацсиг заадж кедж болхмн. Эн профорганизацсин зерглāн тоогъарн өсдж, члелүдннь малин кōдлмшин нүүрт йовцхадж, малд хот белдлгънд, хаша-хаац тосхлгънд ик дōннь-нōкдāн күргцхāнā.

Болв өдгā цагт болхла, профсоюзн организацсин кōдлмшт бāāх дуту-дундиг илдкдж, тедниг уурулхин төлā тодрха керг-үүлдвр күүцāх төр уралан тāvгдх зōвтā. Ода болдж йовх эклц парторганизацин тооцана болн сунгъврин хургуд, кесг профсоюзн эклц организацсин кōдлмшинь ик сулинь үзүлдж йовна. Үлгүрннь, Яшкульск района совхозмудин профорганизацсиг заах кергтā. Эн района совхозмудар профсоюзн болн олн-дундин политическ кōдлмш сул болсн учрар, малас гару гарснь үзгдв.

Профсоюзн организацсин тооцана болн сунгъврин хургт белдлгнā цагин эргид делгү ик кōдлмш кегдх зōвтā. Профсоюзн кōдлмш хоцл болдгиг уурулх кергтā. Совхозмуд, предприятиьс, учрежденьсār ода чигн кесг кōдлāчнр профсоюзд орулгддж авгдад уга йовдл бāāнā. Соленовск МТС-д болхла 170 кōдлāчнрās профсою-

зин членд зуг 92 кун ордж. Кōдлмшч болн үүлд церглāч улсиг нургълдж профсоюзд орулдж авч, тедниг шунмгъа кевār совхозин, предприятиин өмн зогсджах төр хагълдж күүцālгънд орлцулх кергтā.

Профсоюзн организацсин кедг олн-дундин политическ болн культурн кōдлмшиг икār ясрулхмн. Эн халхар бāāх эваргъиг, чидл күүцār ода күртл олзлгдлго йовдг ик хаджгър. Профсоюзн организацсин клубс, библиотекс, киноустановкс дигтā сāāнār кōдлдг болх зōвтā.

Профсоюзн организац болн предприятиьс хоорнд коллективн бооцан гидж джил болгън кегднā. Энүгār дамджал, олн-амтн производствин кōдлмш гардлгънд орлцна, эврāннь бāādл-джиргълāн ясрулхд кергтā тоотиг күүцāнā. Тиигād тиим бооцана чинрнь ик. Эн учрар кесн бооцан ягъдж күүцдж йовхинь, болзгтнь күүцāхд ик килмдж тāvхмн.

Профсоюзн организацсин тооцан болн сунгъврт белдлгъиг гардлгън района партийн комитетсин болн эклц парторганизацин эркн чинртā төрннь. Белдврин цуг кōдлмшиг делгү кевār сāāнār бүрдālгъ теткдж, тооцана хургуд ик өддāн политическ кирпātāгъār кегдлгъ болн профсоюзн организацсин гардврт чадх-чидх улс сунгългъ тетгхиг тедн күүцх зōвтā.

СССР-н Деед Советин Октябрин 40-ч өднд нерādсн сессий Советск Союзин олн келн-амтнүр кесн дуудвриг Хальмг таньгъчин күүч-кōлсчнр меддж авч, кōдлмштāн шин диилвр күүцдж, темдг лдж āнā. Профсоюзн члелдиг соцдөрлдāнд улм өргнār орлцулдж, орн-нутгин өмн партин тāvджāх төрмүд күүцālгънд шунмгъагар ноолдулхмн